

# Gezichtsverwerking in mensen met Autisme Spectrum Stoornissen

Gepubliceerd: 12-07-2011 Laatst bijgewerkt: 28-04-2024

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken of mensen met autisme een atypische gevoeligheid hebben voor specifieke visuele informatie en of dit verschillen kan verklaren tussen hen en controle proefpersonen in het kijken naar gezichten.

|                             |                                                     |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                     |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                     |
| <b>Type aandoening</b>      | Ontwikkelingsstoornissen NEG                        |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON38338

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Gezichtsverwerking in ASS

### Aandoening

- Ontwikkelingsstoornissen NEG

### Synoniemen aandoening

Autisme, Autisme Spectrum Stoornissen

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Universiteit Utrecht

**Overige ondersteuning:** NWO

### Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** Autisme Spectrum Stoornissen, Detail discriminatie, Eye tracking,

## **Uitkomstmaten**

### **Primaire uitkomstmaten**

De primaire onderzoeksvariabelen zijn de (relatieve) duur van de fixaties op de ogen en het (relatieve) aantal fixaties op de ogen. De hypothese is dat deze maten verschillend zullen zijn voor de verschillende niveaus van opvallendheid en dat dit verschil anders is in de twee subject groepen.

### **Secundaire uitkomstmaten**

Naast het onderzoeken van de ogen als gebied van interesse, zullen we ook kijken naar de mond onderzoeken, omdat sommige onderzoeken hierin verschillen rapporteren tussen de twee groepen. Op dezelfde manier willen we ook fixaties op het gezicht en de achtergrond controleren om te bekijken of de twee groepen überhaupt dezelfde hoeveelheid tijd/ fixaties besteden aan de stimulus in het algemeen. Zelf-aangegeven presentatietijd zal ook worden opgenomen.

Bovenstaande parameters gaan allen over aandacht behouden, wat behoorlijk lastig te interpreteren is. Daarom zijn ze ook geïnteresseerd in het vangen van aandacht. Om deze reden zullen we ook onderzoeken of de starttijd van de eerste fixatie op de ogen verschillend is voor de twee niveaus van opvallendheid en voor de twee groepen.

## **Toelichting onderzoek**

### **Achtergrond van het onderzoek**

Een belangrijk deel van het dagelijks functioneren bestaat uit sociale interactie, iets waar mensen met autisme en gerelateerde stoornissen (Autisme

Spectrum Stoornissen; ASS) problemen mee hebben. Diagnose van deze stoornissen is gebaseerd op gedragssymptomen, maar het wordt steeds meer voorgesteld dat abnormaliteiten in perceptie onderliggen of op zijn minst bijdragen aan deze symptomen. Een voorbeeld van deze abnormale perceptie is de focus op detail in mensen met ASS.

Met name een verstoorde gezichtsverwerking zou belangrijk zijn, aangezien dit soort verwerking cruciaal is in sociale interactie. Over abnormaliteiten in ASS in deze verwerking bestaan verschillende visies, maar het kan goed zijn dat dit te maken heeft met hoe mensen met ASS in eerste instantie naar het stimulus materiaal kijken. Om deze reden is oogbewegings onderzoek erg belangrijk, maar ook de resultaten uit dit soort onderzoek lopen erg uiteen. Dit zou kunnen komen door de verschillen in stimuli(eigenschappen). Het is mogelijk dat mensen met ASS een atypische gevoeligheid hebben voor specifieke visuele informatie, gezien de focus op detail en dat dit zorgt voor inconsistente resultaten tussen studies die verschillende stimuli gebruiken. Daarom wordt in het huidige onderzoek onderzocht of (gemanipuleerde) opvallendheid in het stimulusmateriaal een (andere) invloed heeft op het kijkgedrag in mensen met ASS, wanneer ze kijken naar gezichten (zie sectie 1 in het onderzoeksprotocol voor meer achtergrondinformatie).

## **Doel van het onderzoek**

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken of mensen met autisme een atypische gevoeligheid hebben voor specifieke visuele informatie en of dit verschillen kan verklaren tussen hen en controle proefpersonen in het kijken naar gezichten.

## **Onderzoeksopzet**

In het voorgestelde onderzoek zal de patiëntengroep (gediagnosticeerd met ASS) vergeleken worden met de controle groep op een aantal maten van kijkgedrag verkregen met behulp van eye tracking. We stellen een 2x2x2 design voor met groep (patiënt, controle) als between subject factor en opvallendheid (laag, hoog) en emotie (neutraal, angstig) als within subject factoren.

## **Inschatting van belasting en risico**

De deelnemers zal gevraagd worden het UMC Utrecht 1 keer te bezoeken. Deze sessie zal ongeveer een uur en 30 minuten duren en zal bestaan uit een iq test, additionele tests/ vragenlijsten en een computertaak waarbij oogbewegingen worden gemeten. Een diagnostische test zal nodig zijn voor sommige patiënten (duurt maximaal een uur). Deelnemers zullen 12,50 ontvangen (of 20 euro wanneer diagnostische test nodig is) ter compensatie. Er zijn geen voorziene risico's betrokken geassocieerd met iq testen en de additionele tests/ vragenlijsten en met het meten van de oogbewegingen tijdens de computertaak.

## Contactpersonen

### Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 2  
Utrecht 3584 CS  
NL

### Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 2  
Utrecht 3584 CS  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)  
65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1. Positieve diagnose van een van de autisme-spectrum stoornissen anders dan PDD-NOS - zoals Autisme of Asperger syndroom, gebaseerd op de DSM-IV. Ook zijn er gestandaardiseerde testen afgenomen (alleen bij patiënten): Autism Diagnostic Interview (ADI-R, Lord, Rutter, & Le Couteur, 1994) en de Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS, Lord et al., 1989).
2. IQ hoger dan 70 (gemiddeld of hoger)
3. Leeftijd en geslacht gematcht op de patiëntengroep (alleen voor de controlegroep)

4. Normaal (of gecorrigeerd tot normaal) gezichtsvermogen
5. Goede gezondheid
6. Leeftijd van 18 jaar of ouder.

## **Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)**

1. Diagnose van PDD-NOS toegeschreven op basis van zowel de DSM-IV en de ADI/ ADOS (o.b.v. beide is een vereiste voor exclusie).
2. Geschiedenis van gesloten hersenletsel

## **Onderzoeksopzet**

### **Opzet**

|                  |                                                     |
|------------------|-----------------------------------------------------|
| Type:            | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |
| Onderzoeksmodel: | Anders                                              |
| Toewijzing:      | Niet-gerandomiseerd                                 |
| Blinding:        | Open / niet geblindeerd                             |
| Controle:        | Actieve controle groep                              |
| Doel:            | Algemeen wetenschappelijk                           |

### **Deelname**

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| Nederland               |                       |
| Status:                 | Werving gestopt       |
| (Verwachte) startdatum: | 03-05-2012            |
| Aantal proefpersonen:   | 50                    |
| Type:                   | Werkelijke startdatum |

## **Ethische beoordeling**

|                     |                                                     |
|---------------------|-----------------------------------------------------|
| Goedgekeurd WMO     |                                                     |
| Datum:              | 12-07-2011                                          |
| Soort:              | Eerste indiening                                    |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht) |

Goedgekeurd WMO

Datum: 06-08-2012

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

### In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL36405.041.11 |